

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. ІВАНА ФРАНКА

Кафедра безпеки інформації та бізнес-комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри безпеки інформації та
бізнес-комунікацій
проф. Хмелярчук М.І.

11 січня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФОД МІЖНАРОДНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

назва навчальної дисципліни

рівень підготовки здобувачів вищої освіти:

освітній ступінь «бакалавр»

Галузь знань	Спеціальність	Освітньо-професійна програма
05 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка	«Міжнародна економіка та міжнародні бізнес-комунікації»

статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> обов'язкова / вибіркова /
-------------------	---

Розробники:

Хмелярчук Марія Ігорівна, д.е.н., професор, професор кафедри кібербезпеки, цифрової та міжнародної економіки;

Панковець Марта Петрівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри кібербезпеки, цифрової та міжнародної економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри безпеки інформації та бізнес-комунікацій
Протокол №6 від 11 січня **2023** р.

Форма навчання	денна, заочна (дистанційна)
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	6
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ЗМІСТ

Стор.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	
6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	
8. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна	Міжнародне підприємництво
Офіційна назва освітньої програми	Міжнародна економіка та міжнародні бізнес-комунікації
Спеціальність	051 Економіка
Освітній ступінь	Бакалавр
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	6 кредитів
Статус дисципліни	обов'язкова
Мета вивчення дисципліни	формування у студентів теоретичних знань, умінь та практичних навичок у сфері міжнародного підприємництва, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин, сучасного стану та напрямів розвитку міжнародного бізнесу, механізмів і закономірностей його функціонування.
Очікувані результати навчання	<p>РНД 1. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти теорією міжнародного підприємництва, знати об'єктивні закони і принципи його розвитку, демонструвати розуміння особливостей організації та ведення міжнародного бізнесу в різноманітних формах та методів прогнозування світового ринку для здійснення управління міжнародним бізнесом.</p> <p>РНД 2. Здобувач повинен отримати глибокі знання суті процесів міжнародного стратегічного менеджменту та передумов для підвищення ефективності міжнародного бізнесу.</p> <p>РНД 3. Здобувач має знати закономірності, принципи і фактори, що обумовлюють злиття та поглинання в міжнародному бізнесі, аналізувати соціально-економічні наслідки, можливі вигоди та втрати від таких процесів.</p> <p>РНД 4. Здобувач повинен оволодіти теоретичними знаннями та вміти організувати і здійснювати фаховий супровід аутсорсингу як однієї із найбільш поширених інноваційних форм організації діяльності в міжнародному бізнесі.</p> <p>РНД 5. Здобувач повинен розуміти особливості міжнародного бізнес-середовища, головні тенденції його розвитку, а також вміти дати оцінку діяльності найбільших світових центрів ділової активності.</p> <p>РНД 6. Здобувач має володіти належним інструментарієм для дослідження міжнародного фінансового бізнесу, його сутності, розрахунку базових показників аналізу, а також прогнозування та моніторингу стратегій розвитку міжнародного банківського бізнесу.</p> <p>РНД 7. Здобувач має розуміти особливості управління людськими ресурсами та трудовими відносинами, володіти методами та прийомами менеджменту персоналу в міжнародному бізнесі</p> <p>РНД 8. Здобувач повинен вміти аналізувати й оцінювати політико-правове, соціально-культурне середовище міжнародного бізнесу, розуміти засади етики та соціальної відповідальності в</p>

	<p>міжнародному бізнесі, визначати стан і найактуальніші проблеми розвитку міжнародного бізнесу з перспективи розвитку міжнародної економіки та економік окремих регіонів, пропонувати шляхи вирішення проблемних ситуацій та здійснювати оцінку застосовуваних регулюючих впливів.</p>																					
<p>Зміст навчальної дисципліни за темами</p>	<p>Тема 1. Сутність і зміст міжнародного підприємництва. Тема 2. Організація міжнародного бізнесу. Тема 3. Прогнозування світового ринку в управлінні міжнародним бізнесом. Тема 4. Міжнародний стратегічний менеджмент. Тема 5. Ефективність міжнародного бізнесу. Тема 6. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі. Тема 7. Аутсорсинг в міжнародному бізнесі. Тема 8. Міжнародне бізнес-середовище. Світові центри ділової активності. Тема 9. Правові та політичні аспекти міжнародного бізнесу. Тема 10. Міжнародний фінансовий бізнес та його роль в умовах глобалізації. Тема 11. Стратегії розвитку міжнародного фінансового бізнесу. Тема 12. Міжнародний банківський бізнес. Тема 13. Культурні аспекти міжнародного підприємництва. Тема 14. Управління людськими ресурсами та трудовими відносинами в міжнародному бізнесі. Тема 15. Етика в міжнародному бізнесі. Тема 16. Соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі.</p>																					
<p>Мова навчання</p>	<p>Українська</p>																					
<p>Критерії оцінювання результатів навчання (в спільній РНП не вказується, а зазначається в кожному описі відповідно до наявних особливостей за даним зразком)</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="517 1151 1086 1285">Форми контролю</th> <th data-bbox="1091 1151 1471 1218">Максимальна кількість балів</th> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="517 1225 1471 1285">Денна форма навчання</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="517 1292 1086 1323">Поточний контроль:</td> <td data-bbox="1091 1292 1471 1323"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1330 1086 1397">усні відповіді, розв'язування задач та практичних завдань</td> <td data-bbox="1091 1330 1471 1397">2 x 5 = 10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1404 1086 1435">письмові опитування</td> <td data-bbox="1091 1404 1471 1435">до 10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1442 1086 1509">написання економічних есе, тези та виступ на науковій конференції</td> <td data-bbox="1091 1442 1471 1509">до 10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1516 1086 1547">підсумкова контрольна робота</td> <td data-bbox="1091 1516 1471 1547">20 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1554 1086 1621">Всього за результатами поточного контролю:</td> <td data-bbox="1091 1554 1471 1621">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1628 1086 1659">Підсумковий контроль (екзамен)</td> <td data-bbox="1091 1628 1471 1659">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1666 1086 1682">Всього</td> <td data-bbox="1091 1666 1471 1682">100</td> </tr> </tbody> </table>	Форми контролю	Максимальна кількість балів	Денна форма навчання		Поточний контроль:		усні відповіді, розв'язування задач та практичних завдань	2 x 5 = 10 балів	письмові опитування	до 10 балів	написання економічних есе, тези та виступ на науковій конференції	до 10 балів	підсумкова контрольна робота	20 балів	Всього за результатами поточного контролю:	50	Підсумковий контроль (екзамен)	50	Всього	100	
Форми контролю	Максимальна кількість балів																					
Денна форма навчання																						
Поточний контроль:																						
усні відповіді, розв'язування задач та практичних завдань	2 x 5 = 10 балів																					
письмові опитування	до 10 балів																					
написання економічних есе, тези та виступ на науковій конференції	до 10 балів																					
підсумкова контрольна робота	20 балів																					
Всього за результатами поточного контролю:	50																					
Підсумковий контроль (екзамен)	50																					
Всього	100																					
<p>Викладач/викладачі</p>	<p>доц. Панковець М.П.</p>																					
<p>Забезпечення</p>	<p>мультимедійний проектор, ноутбук; електронна дошка; комп'ютери.</p>																					

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Міжнародне підприємництво» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», освітньої програми / спеціалізації «Міжнародна економіка та міжнародні бізнес-комунікації». Вивчення дисципліни «Міжнародне підприємництво» передбачає здобуття знань про сучасний стан світової економічної системи, найважливіші тенденції і закономірності розвитку міжнародного бізнесу, діалектику прямих і зворотних зв'язків і взаємозалежностей його складових частин. Всесвітнє господарство - цілісна глобальна економічна система, що складається з різних за своїм соціально-економічним змістом і рівнем розвитку підсистем, регіональних і національних господарських комплексів, які, проте, досить тісно взаємопов'язані, безперервно взаємодіють і впливають один на одного. Тематика курсу передбачає вивчення світового господарства як сфери підприємницької діяльності, особливостей його функціонування в умовах глобалізації, різноманіття форм ринкової економіки, міжнародної економічної інтеграції, специфіки механізму регулювання міжнародних економічних відносин.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Міжнародне підприємництво» вивчається студентами освітньої програми «Міжнародна економіка та міжнародні бізнес-комунікації» за спеціальністю 051 «Економіка». Ця дисципліна ґрунтується: по-перше, на використанні наявних у студентів знань із базових економічних дисциплін, що вивчались на попередніх курсах, а саме: «Макроекономіка», «Міжнародна та регіональна економіка», «Маркетинг», «Економіка підприємств», «Фінанси підприємств» та ін.. Опанування дисципліни студентами відіграє важливу роль у їх фаховій підготовці, оскільки нарощування конкурентоспроможності міжнародних компаній і національних економік неможливе без впровадження різноманітних ефективних бізнес-стратегій.

Метою вивчення дисципліни є формування у слухачів системи знань про особливості міжнародного підприємництва, про основні принципи, поняття та засади функціонування міжнародного бізнесу, про зміст та інструменти реалізації основних функцій міжнародного бізнесу, досвід створення провідних корпорацій США, Японії, Західної Європи та інших розвинутих країн, а також навичок і вмінь застосування зазначених інструментів та досвіду в практиці управління міжнародними компаніями.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни полягають в опануванні студентами теоретичних, методичних й практичних питань започаткування та управління міжнародним бізнесом, у формуванні в студентів цілісної системи знань щодо основ організації та функціонування систем управління міжнародним бізнесом, планування, організації та керівництва міжнародного бізнесу; в інтегруванні знань, отриманих в процесі вивчення всіх нормативних дисциплін, і трансформуванні їх у навички, необхідні для практичного застосування в процесі управління міжнародним бізнесом. Також курс «Міжнародне підприємництво» орієнтований на вирішенні наступних навчальних цілей:

- 1) з'ясування закономірностей і тенденцій розвитку міжнародного бізнесу;
- 2) засвоєння основних інструментів стратегічного управління міжнародним бізнесом;
- 3) набуття навичок застосування цих інструментів в управлінській діяльності.

Результатами навчання за навчальною дисципліною «Міжнародне підприємництво» є:
Таблиця 2.1.

Код	Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною
РНД 1	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен оволодіти теорією міжнародної та регіональної економік, знати об'єктивні закони і принципи їх розвитку, розуміти процеси міжнародного розподілу праці, спеціалізації і кооперування.
РНД 2	Здобувач має демонструвати розуміння форм, методів і механізмів регулювання міжнародної торгівлі, процесів міжнародного руху капіталу та міграції робочої сили, а також проблем функціонування світової валютної системи та методології міжнародних розрахунків.
РНД 3	Здобувач повинен отримати глибокі знання суті процесів міжнародної економічної інтеграції, глобалізації, інтернаціоналізації, а також розрізняти й розуміти особливості основних форм ведення міжнародного бізнесу.
РНД 4	Здобувач має знати закономірності, принципи і фактори формування економіки регіонів, особливості розвитку територіальних соціально-економічних систем, характеризувати рівень забезпеченості країни і регіонів природними і трудовими ресурсами, а також розуміти принципи функціонування основних міжгалузевих господарських комплексів, їх регіональні особливості, потреби міжрегіональної інтеграції.
РНД 5	Здобувач повинен вміти відтворити економічне районування країни та розуміти засади просторової економіки, державної регіональної політики та управління регіональним розвитком.
РНД 6	Здобувач має володіти належним інструментарієм для можливості розрахунку базових показників аналізу, прогнозування та моніторингу соціально-економічного розвитку регіону.
РНД 7	Здобувач повинен вміти аналізувати й оцінювати економічне, політико-правове, соціально-культурне середовище та інфраструктуру міжнародної та регіональної економіки і використовувати одержані знання відносно актуальних умов зовнішньоекономічної діяльності України, враховуючи її євроатлантичні інтеграційні цілі та перспективи.
РНД 8	Здобувач має визначати стан і найактуальніші проблеми з перспективи розвитку міжнародної економіки та економік окремих регіонів, пропонувати шляхи вирішення проблемних ситуацій та здійснювати оцінку застосовуваних регулюючих впливів.

Таблиця 2.2.

Результати навчання за освітньо-професійною програмою «Міжнародна економіка та міжнародні бізнес-комунікації» спеціальності 051 «Економіка» та за навчальною дисципліною «Міжнародне підприємництво»

Результати навчання за освітньою	Результати навчання за дисципліною (ГОД)
----------------------------------	---

Програмою		Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та Відповідальність
Код	Зміст				
PH3	Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	PHД1	PHД3		
PH5	Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	PHД6			PHД5
PH9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	PHД8		PHД3	
PH7	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	PHД1	PHД3		
PH13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	PHД6			PHД8
PH 6	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	PHД7	PHД2		
PH21	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	PHД3		PHД1	
PH10	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	PHД6	PHД7		
PH16	Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.	PHД6			PHД7
PH18	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	PHД7			
PH15	Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	PHД1	PHД2		

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2. ЗМІСТ НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ.

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи організації та функціонування міжнародного бізнесу

Тема 1. Сутність і зміст міжнародного бізнесу.

Характерні риси сучасного бізнесу. Технологічна глобалізація. Взаємодія національного та інтернаціонального. Періодизація розвитку міжнародного бізнесу. Комерційна ера. Ера експансії. Ера концесій. Ера національних держав. Ера глобалізації. Основні суб'єкти та риси світової економіки. Транснаціональні корпорації (ТНК). Довгострокові стратегічні альянси ТНК. Транснаціональні банки (ТНБ). Транснаціональні інституційні інвестори. Страхові компанії. Недержавні пенсійні фонди. Інститути колективного інвестування (інвестиційні фонди, інвестиційні компанії). Транснаціональні фінансово-промислові групи (ФПГ). Міжнародні капітали і міжнародні фінансові операції. Біржі. Національні держави. Торгові палати. Профспілки.

Тема 2. Організація міжнародного бізнесу.

Основні форми організації міжнародного бізнесу. Ліцензійний договір. Патент. Спільне виробництво. Контракт-менеджмент. Франчайзинг. Спільне підприємство. Багатонаціональна компанія. Міжнародний стратегічний альянс (МСА). Міжорганізаційні угоди про співпрацю. Мультинаціональна компанія (МНК). Підприємства з іноземним капіталом. Представництва та філії іноземних юридичних осіб. Організаційні форми міжнародного бізнесу, засновані на договірних засадах (без створення юридичних осіб та закріплення податкового статусу). Цілі виходу на зовнішні ринки. Міжнародні валютно-кредитні організації. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Спеціальні права запозичення. Група Світового банку. Міжнародна агенція з гарантування інвестицій. Європейський центральний банк

Тема 3. Прогнозування світового ринку в управлінні міжнародним бізнесом.

Прогнозування світових товарних ринків, формування експертних оцінок. Методи прогнозування. Статистичні методи. Регресійно-кореляційний аналіз. Графічні методи. Математичні методи прогнозування. Часові межі науково-обґрунтованого прогнозування. Програмний прогноз. Короткостроковий прогноз. Прогноз активний і пасивний. Нормативні прогнози. Етапи розробки прогнозу: передпрогнозна орієнтація; прогнозна ретроспекція; прогнозний діагноз; прогнозна перспекція; верифікація прогнозу; синтез прогнозу. Принципи економічного прогнозування. Функції економічного прогнозу. Класифікація економічних прогнозів. Кон'юнктурний прогноз. Методи сценарного планування.

Тема 4. Міжнародний стратегічний менеджмент.

Сутність, завдання та альтернативи стратегічного менеджменту. Фактори впливу на міжнародний стратегічний менеджмент. Досвід реалізації провідних стратегій. Фактор часу та рівень ризику у міжнародному стратегічному менеджменті. Структура стратегічного управління. Рівні розробки стратегії в організації. Етапи розвитку стратегічного управління. Прийняття рішень щодо об'єктів інтелектуальної власності. Вартісна оцінка інтелектуальних активів. Формування і використання портфеля інтелектуальних активів ТНК в умовах глобальної конкуренції. Оцінка ефективності використання інтелектуальних активів. Бізнес-моделі міжнародного корпоративного менеджменту. Стратегія «блакитного океану».

Тема 5. Ефективність міжнародного бізнесу.

Економічна ефективність. Парето-ефективність. План економічного аналізу. Фондомісткість одиниці продукції. Строк окупності вкладених інвестицій. Коефіцієнт використання корисного фонду робочого часу. Прибуток на одиницю загальних витрат. Рентабельність виробництва. Відносне вивільнення обігових коштів. Питомі капітальні вкладення (на одиницю приросту потужності або продукції). Рентабельність інвестицій. частка приросту продукції за рахунок інтенсифікації виробництва. Потік реальних грошових коштів. Оцінка ефективності інноваційних та інвестиційних проєктів підприємства. Форсайт в стратегії транснаціонального бізнесу.

Тема 6. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі.

Етапи та способи злиття і поглинання. Характеристика форм злиття підприємств. Мотиви злиття і поглинання. Етапи та способи злиття і поглинання. Форми злиття підприємств. Інтеграція. Поглинання. Підпорядкування. Консолідація. Створення головного (материнського) підприємства. Горизонтальне злиття. Вертикальне злиття. одові (паралельні) злиття компаній. Конгломератні (кругові) злиття компаній. Реорганізація компаній. Європейські принципи злиттів і поглинань. Позитивний ефект злиття і поглинання. Зовнішні та внутрішні мотиви проведення операцій злиття чи поглинання. Сучасний стан ринку операцій злиття і поглинання. Підготовка вхідних даних для оцінки форм злиття. Вибір альтернативних форм злиття. Розробка інтеграційних механізмів. Методи адаптування організаційних структур управління (ОСУ) підприємствами.

Тема 7. Аутсорсинг в міжнародному бізнесі.

Аутсорсинг інформаційних технологій (IT-Outsourcing, або ІТО); аутсорсинг бізнес-процесів. Єдині міжнародні стандарти аутсорсингових послуг. Аутсорсингові послуги із забезпечення безпеки інформації. Практика проведення комерційних операцій з використанням інформаційних технологій. Вплив аутсорсингу на підвищення ефективності діяльності організації та її конкурентоспроможності. Компанії-аутсорсери. Витоки практичного аутсорсингу. Аутсорсинг як методологія бізнесу.

Змістовний модуль 2. Інноваційні напрями розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 8. Міжнародне бізнес-середовище. Світові центри ділової активності.

Економічне середовище. Оцінка економічного середовища ведення бізнесу. Законодавчо-політичне середовище. Соціально-культурне середовище. Детермінанти внутрішнього та зовнішнього середовища міжнародної компанії. Зовнішнє макро- та мікросередовище. Фактори глобального макросередовища. Фактори локального макросередовища. Параметри оцінки економічного середовища. Світові центри ділової активності. Ринки країн Північної Америки. Ринки країн Західної Європи. Ринки країн Азії. Ринки країн Африки та Близького Сходу. Ринки країн Південної Америки.

Тема 9. Правові та політичні аспекти міжнародного бізнесу.

Типологія правових систем. Система звичаєвого права. Система цивільного права. Система теократичного права. Економічні режими як складова правового середовища міжнародного бізнесу. Справедливий та недискримінаційний режим. Режим найбільшого сприяння. Детермінанти політичного середовища міжнародного бізнесу. Принципи демократичної системи управління. Недискримінаційна поведінка. Дискримінаційне втручання, санкції. Відчуження власності.

Тема 10. Міжнародний фінансовий бізнес та його роль в умовах глобалізації.

Об'єкти міжнародного ринку боргових зобов'язань. Міжнародні банківські кредити (приватні, урядові, кредити міжнародних організацій та фінансових інституцій). Іноземні облігації (цінні папери, емітовані нерезидентами для обігу на національному ринку і в національній валюті). Єврооблігації (боргові цінні папери, випущені, як правило, в іноземній валюті для отримання довготермінової позики на євrorинку, які розміщуються транснаціональним синдикатом). Євроноти. Депозитні сертифікати терміном до одного року, що випускаються першокласними позичальниками з банківською гарантією розміщення. Міжнародний ринок титулів (прав власності). Євроакції. Депозитарні розписки. Міжнародний ринок похідних інструментів (деривативів). Фінансові інструменти. Міжнародний ринок титулів (прав) власності. Ринок боргових цінних паперів. Міжнародний ринок похідних інструментів (деривативів). Міжнародний ринок цінних паперів.

Тема 11. Стратегії розвитку міжнародного фінансового бізнесу.

Міжнародний ринок похідних інструментів (деривативів). охоплює обіг фінансових інструментів, що використовуються для передачі або нейтралізації ризиків (ф'ючерсних і форвардних контрактів, опціонів, свопів). Сукупності фінансово-кредитних інституцій. Операції спот. Валютні спот-операції. Поточний курс. Спот-ринок. Курс спот. Пряме котирування іноземної валюти. Форвардний контракт.

Процедура попередньої фіксації ціни базового інструмента. форвардні опціони з відкритим терміном виконання. Форвардні контракти з використанням валютних контокорентів. Непрямі форвардні валютні контракти. Форвардні контракти з опціоном анулювання. Непрямий форвардний валютний контракт. Організація біржової торгівлі ф'ючерсними контрактами. Опціони. Переваги та недоліки своп-контрактів. Високочастотний трейдинг.

Тема 12. Міжнародний банківський бізнес.

Інтернаціоналізації банківської діяльності. Роль Базельського комітету з банківського нагляду в регулюванні міжнародного банківського бізнесу. Рівень розвитку національного банківського справи. Лібералізація банківських операцій. Зростання конкуренції на світових ринках фінансових послуг. Ризикові (дохідні) активи. Зобов'язання. Доходи від комісійних та платних послуг. Продуктивність. Контроль. Персонал (штати). Транснаціональні банки іноземний капітал міжнародні стандарти банківська система. Концентрація та централізація банківського капіталу. Розвиток і зміцнення позицій фінансово промислових груп. Підвищення конкуренції на національних ринках. Виникнення ринку євровалют та інших глобальних фінансових ринків. Створення глобальної інформаційно фінансової мережі, яка значно полегшувала процес переміщення капіталу. Зростання необхідності в забезпеченні фінансовими ресурсами транснаціональних корпорацій (ТНК).

Тема 13. Культурні аспекти міжнародного підприємництва.

Роль культури у міжнародному бізнесі. Елементи культури. Роль мови у налагодженні та веденні міжнародного бізнесу. Вплив релігії на середовище міжнародного бізнесу. Способи комунікації в міжнародному бізнесі. Класифікація культур за критерієм орієнтації на угоди чи взаємини. Монохронні та поліхронні бізнес-культури. Моделі крос-культурної поведінки в міжнародному бізнесі. Лідерство в міжнародній конкуренції. Проведення ділових переговорів з іноземними партнерами. Підготовка до ділових переговорів. Загальні правила ведення ділових переговорів. Традиції, правила та звичаї ділового спілкування при проведенні ділових переговорів з іноземними партнерами.

Тема 14. Управління людськими ресурсами та трудовими відносинами в міжнародному бізнесі.

Особливості управління людськими ресурсами в міжнародних компаніях. Фактори впливу на управління людськими ресурсами в міжнародному бізнесі. Планування персоналу. Підбір і відбір персоналу. Зовнішній і внутрішній рекрутинг. Підходи до відбору персоналу: етноцентризм, поліцентризм, регіоцентризм, геоцентризм. Основні елементи управління людськими ресурсами. Джерела залучення персоналу. Адаптація, навчання, розвиток і оцінка персоналу. Особливості формування соціально-трудова відносин в міжнародних компаніях.

Тема 15. Етика в міжнародному бізнесі.

Поняття етики та соціальної відповідальності бізнесу. Етичні проблеми ставлення працівників до своєї компанії. Конфлікт інтересів. Етичні аспекти звільнення працівників. Етичні аспекти оплати праці. Етичні аспекти забезпечення конфіденційності приватного життя працівників. Етичні аспекти поведінки компанії в крос-культурному міжнародному середовищі. Сфери соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі.

Тема 16. Соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі.

Соціальна відповідальність та її критерії. Позитивні та негативні наслідки соціальної відповідальності.

Концепція соціальної відповідальності Кіта Девіса. Стратегії поведінки ділових фірм щодо реалізації соціальної відповідальності (протидія, оборона, пристосування, власна стратегія). Розвиток стратегій соціальної відповідальності. Сфери соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі.

Соціальна відповідальність українських суб'єктів господарювання.

Назва теми	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна (дистанційна) форма					
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні (контактні) заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Індивідуальні заняття	Заняття в дистанційному режимі	Самостійна робота студента	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1											
Тема 1. Сутність і зміст міжнародного підприємництва.	2	2	-	-	6	1	1	-	-	12	
Тема 2. Організація міжнародного бізнесу.	2	2	-	-	8	1	1	-	-	12	
Тема 3. Прогнозування світового ринку в управлінні міжнародним бізнесом.	2	2	-	-	8	1	1	-	-	12	
Тема 4. Міжнародний стратегічний менеджмент.	2	2	-	-	8			-	-	12	
Тема 5. Ефективність міжнародного бізнесу.	2	2	-	-	8	1	1	-	-	12	
Тема 6. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі.	2	2	-	-	8			-	-	12	
Тема 7. Аутсорсинг в міжнародному бізнесі.	2	2	-	-	8	1	1	-	-	12	
Тема 8. Міжнародне бізнес-середовище. Світові центри ділової активності.	2	2	-	-	8			-	-	12	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2											
Тема 9. Правові та політичні аспекти міжнародного бізнесу.	2	2	-		8	1	1	-	-	12	
Тема 10. Міжнародний фінансовий бізнес та його роль в умовах глобалізації.	2	2	-	-	8			-	-	12	
Тема 11. Стратегії розвитку міжнародного фінансового бізнесу.	2	2	-	-	7	1	1	-	-	8	
Тема 12. Міжнародний банківський бізнес.	2	2	-	-	7			-	-	9	
Тема 13. Культурні аспекти міжнародного підприємництва.	2	2	-	-	7	1	1	-	-	8	
Тема 14. Управління людськими ресурсами та трудовими відносинами в міжнародному бізнесі.	2	2	-	-	7			-	-	8	
Тема 15. Етика та соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі.	2	2	-	-	7			-	-	8	
Тема 16.	2	2									
Усього	32	32	-	-	113	8	8	-	-	161	
Підсумковий контроль: екзамен			3			3					
Разом:	Годин		180					180			
	Кредитів		6					6			

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Тема 1. Сутність і зміст міжнародного бізнесу	2
2	Тема 2. Організація міжнародного бізнесу	2
3	Тема 3. Прогнозування світового ринку в управлінні міжнародним бізнесом	2
4	Тема 4. Міжнародний стратегічний менеджмент	2
5	Тема 5. Ефективність міжнародного бізнесу	2
6	Тема 6. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі	2
7	Тема 7. Аутсорсинг в міжнародному бізнесі	2
8	Тема 8. Міжнародне бізнес-середовище. Світові центри ділової активності	2
9	Тема 9. Правові та політичні аспекти міжнародного бізнесу	2
10	Тема 10. Міжнародний фінансовий бізнес та його роль в умовах глобалізації	2
11	Тема 11. Стратегії розвитку міжнародного фінансового бізнесу	2
12	Тема 12. Міжнародний банківський бізнес	2
13	Тема 13. Культурні аспекти міжнародного підприємництва	2
14	Тема 14. Управління людськими ресурсами та трудовими відносинами в міжнародному бізнесі	2
15	Тема 15. Етика в міжнародному бізнесі	2
16	Тема 16. Соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі	2

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 1. Сутність і зміст міжнародного бізнесу.

Інститути колективного інвестування (інвестиційні фонди, інвестиційні компанії). Транснаціональні фінансово-промислові групи (ФПГ). Міжнародні капітали і міжнародні фінансові операції. Біржі. Національні держави. Торгові палати. Профспілки.

Тема 2. Організація міжнародного бізнесу.

Міжнародні валютно-кредитні організації. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Спеціальні права запозичення. Група Світового банку. Міжнародна агенція з гарантування інвестицій. Європейський центральний банк.

Тема 3. Прогнозування світового ринку в управлінні міжнародним бізнесом.

Етапи розробки прогнозу: передпрогнозна орієнтація; прогнозна ретроспекція; прогнозний діагноз; прогнозна проспекція; верифікація прогнозу; синтез прогнозу. Принципи економічного прогнозування. Функції економічного прогнозу. Класифікація економічних прогнозів. Кон'юнктурний прогноз. Методи сценарного планування.

Тема 4. Міжнародний стратегічний менеджмент.

Формування і використання портфеля інтелектуальних активів ТНК в умовах глобальної конкуренції. Оцінка ефективності використання інтелектуальних активів. Бізнес-моделі міжнародного корпоративного менеджменту. Стратегія «блакитного океану».

Тема 5. Ефективність міжнародного бізнесу.

Оцінка ефективності інноваційних та інвестиційних проектів підприємства. Форсайт в стратегії транснаціонального бізнесу.

Тема 6. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі.

Сучасний стан ринку операцій злиття і поглинання. Підготовка вхідних даних для оцінки форм злиття. Вибір альтернативних форм злиття. Розробка інтеграційних механізмів. Методи адаптування організаційних структур управління (ОСУ) підприємствами.

Тема 7. Аутсорсинг в міжнародному бізнесі.

Вплив аутсорсингу на підвищення ефективності діяльності організації та її конкурентоспроможності. Компанії-аутсорсери. Витоки практичного аутсорсингу. Аутсорсинг як методологія бізнесу.

Змістовний модуль 2. Інноваційні напрями розвитку міжнародного бізнесу.

Тема 8. Міжнародне бізнес-середовище. Світові центри ділової активності.

Ринки країн Північної Америки. Ринки країн Західної Європи. Ринки країн Азії. Ринки країн Африки та Близького Сходу. Ринки країн Південної Америки.

Тема 9. Правові та політичні аспекти міжнародного бізнесу.

Типологія правових систем. Система звичаєвого права. Система цивільного права. Система теократичного права. Економічні режими як складова правового середовища міжнародного бізнесу. Справедливий та недискримінаційний режим. Режим найбільшого сприяння. Детермінанти політичного середовища міжнародного бізнесу. Принципи демократичної системи управління. Недискримінаційна поведінка. Дискримінаційне втручання, санкції. Відчуження власності.

Тема 10. Міжнародний фінансовий бізнес та його роль в умовах глобалізації

Міжнародний ринок похідних інструментів (деривативів). Фінансові інструменти. Міжнародний ринок титулів (прав) власності. Ринок боргових цінних паперів. Міжнародний ринок похідних інструментів (деривативів). Міжнародний ринок цінних паперів.

Тема 11. Стратегії розвитку міжнародного фінансового бізнесу.

Непрямі форвардні валютні контракти. Форвардні контракти з опціоном анулювання. Непрямий форвардний валютний контракт. Організація біржової торгівлі ф'ючерсними контрактами. Опціони. Переваги та недоліки своп-контрактів. Високочастотний трейдинг.

Тема 12. Міжнародний банківський бізнес.

Виникнення ринку євровалют та інших глобальних фінансових ринків. Створення глобальної інформаційно фінансової мережі, яка значно полегшувала процес переміщення капіталу. Зростання необхідності в забезпеченні фінансовими ресурсами транснаціональних корпорацій (ТНК).

Тема 13. Культурні аспекти міжнародного підприємництва.

Проведення ділових переговорів з іноземними партнерами. Підготовка до ділових переговорів. Загальні правила ведення ділових переговорів. Традиції, правила та звичаї ділового спілкування при проведенні ділових переговорів з іноземними партнерами.

Тема 14. Управління людськими ресурсами та трудовими відносинами в міжнародному бізнесі.

Адаптація, навчання, розвиток і оцінка персоналу. Особливості формування соціально-трудова відносин в міжнародних компаніях.

Тема 15. Етика в міжнародному бізнесі.

Етичні аспекти забезпечення конфіденційності приватного життя працівників. Етичні аспекти поведінки компанії в крос-культурному міжнародному середовищі. Сфери соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі.

Тема 16. Соціальна відповідальність у міжнародному бізнесі.

Соціальна відповідальність та її критерії. Позитивні та негативні наслідки соціальної відповідальності.

Концепція соціальної відповідальності Кіта Девіса. Стратегії поведінки ділових фірм щодо реалізації соціальної відповідальності (протидія, оборона, пристосування, власна стратегія). Розвиток стратегій соціальної відповідальності. Сфери соціальної відповідальності в міжнародному бізнесі.

Соціальна відповідальність українських суб'єктів господарювання.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання навчальної дисципліни «Міжнародне підприємництво» є:

- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації);
- метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з метою набування умінь і практичних навичок (практичні заняття);
- метод модульного контролю з допомогою періодичного складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять;
- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення задач та ситуацій, написання рефератів на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);
- методи усного та письмового контролю (практичні заняття та самостійна робота);
- електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системі (платформі) Moodle.

Під час навчання застосовуватимуться презентація, лекції, комплексні модулі та завдання, електронні матеріали з відповідного курсу, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), дискусія, написання наукових праць та розробок.

8. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Критерії оцінювання

1. Критерієм оцінювання успішного проходження здобувачем освіти може бути досягнення ним мінімальних граничних рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни (див.табл.8.1.).

2. Мінімальний граничний рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали, що використовується.

Таблиця 8.1.

Шкала переведення балів зі 100-бальної шкали оцінювання в оцінки за національною шкалою

Позначення рангу за ECTS-рейтингом	Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною Шкалою
A	90 – 100	відмінно (5)
B	82 – 89	добре (4)
C	74 – 81	
D	64 – 73	задовільно (3)
E	60 – 63	
FX	35 – 59	незадовільно (2)
F	1 – 34	

8.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти, командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

8.3. Форми поточного та підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю за навчальною дисципліною «Міжнародне підприємництво» - екзамен.

8.4. Критерії оцінювання

3. Критерієм оцінювання успішного проходження здобувачем освіти може бути досягнення ним мінімальних граничних рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни (див. табл. 8.2.).

4. Мінімальний граничний рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали, що використовується.

Таблиця 8.2.

Шкала переведення балів зі 100-бальної шкали оцінювання в оцінки за національною шкалою

Позначення рангу за ECTS-рейтингом	Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною Шкалою
A	90 – 100	відмінно (5)
B	82 – 89	добре (4)
C	74 – 81	

D	64 – 73	задовільно (3)
E	60 – 63	
FX	35 – 59	незадовільно (2)
F	1 – 34	

8.5. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти, командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

8.6. Форми поточного та підсумкового контролю

1. Форма підсумкового контролю за навчальною дисципліною «Міжнародне підприємництво» - екзамен (VI-ий семестр).
2. Форми поточного контролю під час навчальних занять: усні відповіді; розв'язування задач та практичних завдань; письмове опитування у формі самостійних та контрольних робіт; написання економічних есе, економічних тез та виступи на наукових конференціях; підсумкова контрольна робота.
3. Розподіл балів, які може накопичувати студент при вивченні дисципліни «Міжнародне підприємництво», наведений у таблиці 4.2.

Таблиця 4.3.

Форми контролю результатів навчання студентів за навчальною дисципліною «Міжнародне підприємництво» та їх оцінювання

Форми контролю: екзамен у -му семестрі	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
VI-ий семестр: поточний та підсумковий контроль у формі екзамену		
Поточний контроль, з них:	50 балів	50 балів
Усні відповіді, розв'язування задач та практичних завдань	6 x 5 балів = 30 балів	до 30 балів
Підсумкова контрольна робота	до 20 балів	до 20 балів
Підсумковий контроль: екзамен	50 балів	50 балів
Всього за результатами поточного та підсумкового контролю	100 лів	100 Балів

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

9.1. Основна література

1. Міжнародний бізнес та стратегічні зміни / навчальний посібник / Під заг. ред. В.В. Рокочої. – Київ: ВНЗ «Університет «КРОК»», 2019. – 215 с.
2. Сазонець О.М. Управління міжнародним бізнесом: навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2019. – 338 с.
3. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. / М. В. Вихор, Л. П. Гацька, В. В. Загурський та ін. - Київ : Центр учб. літ., 2011. – 488 с.
4. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / З. В. Герасимчук, Л. М. Горбач. - Луцьк : Надстир'я, 2001. – 328 с.
5. Міжнародні економічні відносини: підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. - Київ : Кондор, 2017. – 429 с.
6. Міжнародний бізнес : навчальний посібник / О. М. Файчук, С. В. Сидоренко. – К. : НУБіП України, 2016. – 236 с.
7. Михайленко О.Г. Посібник до вивчення дисципліни «Міжнародний бізнес» / Укл.: Михайленко О.Г. / Дніпро: Видавництво «КИТ», 2017. – 128 с.
8. Парадигма креативного менеджменту в глобальній економіці : монографія / Д.Г. Лук'яненко, О.С. Дорошенко, Т.О. Галахова та ін. ; за заг. ред. д.е.н., проф. Д.Г. Лук'яненка. — К.: КНЕУ, 2016. — 23 с.
9. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент: Навч. метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
10. Лук'яненко О.Д. Інноваційні фактори глобальної конкурентоспроможності: монографія. – К.: КНЕУ, 2015. – 298 с.
11. Руденко Л.В. Транснаціональні корпорації: Навч.-метод. посіб для самост. вивч. К.КНЕУ, 2004. – 227 с.
12. Стадник В.В., Йохна М.А. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2006. – 464 с.

9.2. Додаткова література

1. Шумська С. С. Макроекономічне прогнозування : навч. посібник : у двох ч. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – Ч. 1. – 176 с.
2. Стратегічне управління / Шершньова З. Є. — Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. — 699 с.
3. Міжнародні організації: навч. посібник / Т. М. Циганкова, Т. Ф. Гордеева. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : КНЕУ, 2001. – 340 с.
4. Спільний європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей: монографія / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, В. І. Чужикова ; М-во освіти і науки України, Київський нац. екон. ун-т імені Вадима Гетьмана. – К. : Ін-т сучасного підручника, 2007. – 544 с.
5. Лук'яненко, Дмитро Григорович / Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Київ : КНЕУ, 2014. – 762 с.
6. Циганкова, Тетяна Михайлівна / Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології: монографія / Т. М. Циганкова. – К. : КНЕУ, 2004. – 400 с.

7. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. / М.Д. Балджи. – Харків: Промарт, 2015. – 300 с.
8. 6. Остріщенко Ю.В. Теоретико-методологічні засади запровадження програмно-цільового методу // Наукові праці НДФІ. – 2009. – № 2. – С. 84–86.
9. Айзексон Волтер. Стів Джобс / Пер. з англ. Н.Гербіш і ін. / Волтер Айзексон. – К.: Кириченко, 2012. – 608 с.
10. Гончарова Н.П., Перерва П.Г. Маркетинг інноваційного процесу: Учеб.посіб. К.: ВИРА-Р, 1998. – 320с.
11. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво / Пер. с англ. – К.: Україна, 1994. – 319 с.
12. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М.Гейця та ін. – К.: НАН України, 2015. – 336 с.

